

Krav om «Havbruksfri sone utenfor Lysøysundet» i ny Kystsoneplan.

Målsetting

I første omgang er det å påvirke utfominga av ny Kystsoneplan for kommunene fra og med Bjugn og nordover til Leka. Dette arbeidet foregår nå og i regi av Namdal regionråd. Input fra brukerne er en forutsetning i planarbeidet. Brukere av «den blå almenningen» skal tillegges vekt. Det ligger i norsk lov fra gammelt av.

Dernest er det å selge inn konseptet om «Havbruksfri sone» til politikere i Bjugn/Ørland og Åfjord slik at de tar det opp på sine programmer for lokalvalget til høsten.

Vi foreslår at et området utenfor Lysøysundet i ny Kystsoneplan skal avsettes som «havbruksfritt» innenfor en grense trukket slik:

- Fra det vestre skjær på Linesøya og langs vestsiden av Linesøya,
- Linje fra Sønnskjæret over Linesfjorden til Bingsholmråsa nord for Lauvøya
- omkring vest- og sør side av Lauvøya til moloen/veien over til fastlandet og langs Selneslandet innover til Straumen
- over Åfjorden til Hommelvika og sørover langs fjorden til Olden.
- I sør starter grensa ved Torramuren og går ut til og omkring Steltfluene før den dreier nordøstlig til utgangspunktet på det vestligste skjæret på Linesøya (ved start).

Dette kaller vi «Havbruksfri sone utenfor Lysøysundet».

Hensikt med Havbruksfri sone

- Den Havbruksfrie sonen skal brukes som vanlig av fiskere, turister, fritidsfiskere og andre. Dermed vil lokalbefolkning og turister få en flekk av Norges kyst som ikke er dominert av havbruksanlegg.
- Artsmangfoldet både under og over vannet skal få utvikle seg mest mulig upåvirket av havbruksaktiviteter.
- Alle eksisterende konsesjoner for havbruksanlegg i området skal trekkes tilbake og avvikles og områdene ryddes innen utløpet av 2021. I mellomtiden gis ingen nye konsesjoner eller tillatelser til endringer av eksisterende.
- Utslipp fra havbruksanlegg i nabolaget tillates ikke dumpet innen sonen. (Det gjelder spesielt avlusningsvann med eller uten giftige stoffer).

- Det skal gjennomføres forskning/registrering av hvordan områdene som er brukt for havbruk utvikler seg med hensyn til å rehabilitere seg.
 - Er fiskeplassene fortsatt brukbare som fiskeplasser eller er de «døde for evig tid»?
 - Hvordan er bunnforholdene?
- Det skal gjennomføres registrering av hvordan vill-laksen utvikler seg i Åfjordselvene og Oldenelva når «klekkeriene» for lakselus blir fjernet fra vandringsveien for smolt fra disse elvene.
- Registrering av fuglelivet – spesielt utviklingen for ærfugl - når de ikke lenger felles som skadedyr og/eller jages av blåskjelloppdrettere.

Bakgrunn

Omkring Lysøysundet har vi en aldeles nydelig skjærgård med fugleliv og fiske og rikelig med muligheter for rekreasjon. Asen fyr på Vågsøya er noe for seg selv og viktig for rekreasjon og fritidsfiske.

Vill-laksen fra Åfjordselvene og Oldenelva har også sin vandringsvei ut og inn gjennom denne skjærgården. Vi vet fra tider med godt laksefiske at den kommer tilbake inn Asenfjorden. Det er derfor av vital betydning at vi får fjernet alle kilder til lakselus fra dette området og innover mot Straumen til Åfjorden.

Dette kom også til uttrykk da det ble lagt til rette for en underskriftskampanje MOT enda et oppdrettsanlegg – denne gang langs Vågsøya der fyret ligger og mot Lønngrunn som er en viktig fiskeplass for mange. Særlig fastboende henter fersk fisk der om sommeren, men fiskere og turister som treffes der ute kan komme fra Stokksund i nord til Bakkan Wahl i sør. Det er mer en 500 som har skrevet under.

Det er idag et gigantisk lakseoppdrett på Persflua utenfor Skjellholmen. Det er midt i den foreslåtte sonen. Dette var også et område med mange gode «fiske-meder». Dette er nå fullstendig blokkert av MOWI (tidligere Marine Harvest) sitt anlegg som stadig eser ut i areal. En biomasse på 6200 tonn legger hvert år igjen ca 3100 tonn avfall som sjøbunn skal absorbere. Det skjer jo ikke og bunndyr kveles og vi sitter igjen med en boblende «gjødsekkjeller» som utvikler gasser.

Fra før er et område på innsiden av Skjellholmen og et på innsiden av Veddersholmen «brukt opp» av laksefarmer fra samme firma. Det heter seg at «konsesjonen gikk ut» men det betyr at «gjødsekkjelleren ble full så fjøset måtte flyttes».

Videre er det to oppdrettsanlegg ved Krabbholmen utenfor Lauvøya i Åfjord kommune og to blåskjellanlegg utenfor Straumen som vil bli berørt samt i Skammingen. Det søkes i øyeblikket om utvidet areal for Krabbholmenanleggene.

Utviklingen for laksefarming nasjonalt og internasjonalt

- Norske myndigheter setter i gang storstilt forskning for å dokumentere udokumenterte sider med dagens laksefarming. En «havbruksfri sone» som den vi foreslår kan bidra i denne forskningen og til at vi får oversikt over hvor lang tid det

går før en fiskeplass er restituert til det den var FØR en laksefarm ble etablert. Persflua er eksemplet som vil være et førsteklasses forskningsobjekt.

- Det nye «Vanndirektivet fra EU» som ble implementert i norsk lovgivning høsten 2018, slår fast at «føre-var-prinsippet» SKAL brukes og er derfor mye sterkere enn «føre-var-prinsippet» som ligger i Naturmangfoldsloven.
- Fjorder på Vestlandet er forurensset nær grensen av kobber pga notimpregneringen i merdene.
- Det er «mangel på arealer» langs kysten av Norge: Grunnen er at de brukbare arealene er forurensset av laksefarming og kan ikke lengre brukes (for hvor lang tid kan (vil ?) ingen si noe om)
- Tromsø-politikerene nektet åpne anlegg, men forandret mening. Alta forsøker nå å kreve lukkede anlegg for nye og endrede konsesjoner.
- Fiskeridirektoratet opphevet konsesjon tildelt Grieg Seafood i Vedbotn i Finmark etter lokale protester, men det ble endret nok en gang.
- Første slaktebåt blir tatt i bruk for å flytte transport fra vei til båt og ilandføring i Danmark for eksport til Europa, men stoppes.
- Stadig flere satser på landbaserte eller helt lukkede anlegg på land eller i sjøen både i Norge og i utlandet.
- Havmerder som skal kunne flyte langt utenfor kysten bygges av flere. De har fokus på å hindre lakselus, men er åpne i bunnen og vil forurense som før. Avfallet spres over større områder og blir vanskeligere å holde oppsikt med.
- Canada/British Colombia trekker tilbake 17 konsesjoner. I hovedsak begrunnet med at de vil bidra til å berge villaksen. Både MOWI (eks. Marine Harvest) og Salmar har uttalt seg positivt til det tiltaket.
- Skottland skjerper inn regelverket for å bekjempe sykdomsproblemene sine.
- Chile stiller krav om 0-utslipp i en\et forslag til revisjon av kravene til oppdrett.
- Argentina sier nei til arbeidsplasser som setter miljøavtrykk (lakseoppdrett i Beagle Channel)
- Det foregår diskusjoner i regi av Bellona for å finne alternative løsninger til den sterkt forurensende flyfrakten av fersk laks. Dypfryst vare vil kunne gå med båt eller jernbane i stedet.

Gruppe for «Havbruksfri sone utenfor Lysøysundet»:

- Tverrpolitisk, med mål å påvirke velgere og lokalpolitikere av alle slag før valget 2019 og i tiden etterpå.
- Facebook-side: «Havbruksfri sone utenfor Lysøysundet»
- Underskriftskampanje for å få saken opp til behandling i Fylkestinget i Trøndelag finnes her: <https://minsak.no/sak/1757>

Initiativtaker: Knut Hellesvik

---- Epost: knhelles@online.no ---- Mobil: 908 92 607